

**КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЉУДСКА
И МАЊИНСКА ПРАВА**

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ЈАНУАР 2016.

САДРЖАЈ

I. ЉУДСКА ПРАВА

1.1. Извештавање о примени основних међународних уговора о људским правима

- 1.1.1 Иницијални извештај о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака
- 1.1.2 Други и трећи периодични извештај о примени Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена
- 1.1.3. Други и трећи периодични извештај о примени Конвенције о правима детета
- 1.1.4 Други и трећи периодични извештај о примени Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације
- 1.1.5 Други периодични извештај о примени Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака
- 1.1.6 Иницијални извештај о примени Конвенције о правима особа са инвалидитетом
- 1.1.7 Посета Европског комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака Републици Србији

1.2. Национални механизам за праћење спровођења препорука међународних тела из области заштите људских права

1.3. Специјалне процедуре Уједињених нација

1.4. Стратешка документа

- 1.4.1. Стратегија превенције и заштите од дискриминације и Акциони план за њену примену
- 1.4.2. Национални акциони план за примену Резолуције 1325 СБУН „Жене , мир и безбедост“ у Републици Србији

1.5. Сарадња са Уједињеним нацијама

- 1.5.1. UNDAF

1.6. Сарадња са НАТО

- 1.6.1. IPAP

1.7. Сарадња са Европском унијом

1.8 Радна група УН за присилне нестанке

1.9 Сарадња са Организацијом за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) и Саветом Европе (СЕ)

1.10 ЛГБТ особе

1.11. Остваривање алиментационих потраживања из иностранства применом Конвенције УН (Њујорк, 20. јун 1956. године)

II. ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

2.1. Извештавање о примени уговора Савета Европе о мањинским правима

- 2.1.1. Трећи периодични извештај о спровођењу Оквирне конвенције за заштиту националних мањина
- 2.1.2. Трећи периодични извештај о примени Европске повеље о регионалним или мањинским језицима

2.2. Билатерални споразуми о заштити националних мањина са суседним земљама

2.3. Прописи

2.4. Савет за националне мањине

2.5. Анализе

- 2.5.1. Информација о остваривању права припадника националних мањина у области културе
- 2.5.2. Анализа о функционисању савета за међунационалне односе
- 2.5.3. Информација о једнаком третману припадника националних, верских и језичких мањина у систему кривичног правосуђа у пракси

2.6. Финансирање рада националних савета националних мањина

2.7. Унапређење положаја припадника ромске националне мањине

2.7.1 Прописи и стратешка документа

2.7.1.1. Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома

2.7.1.2. Рад на изради новог стратешког документа за унапређивање положаја Рома 2016-2025

2.7.1.3. Правилник о примени мера афирмативне акције

2.7.2. Мере афирмативне акције у образовању ромске деце

2.7.3. Учесће у раду Ad hoc Комитета експерата за питања Рома (CAHROM) Савета Европе

2.7.4. Декада инклузије Рома

2.7.5. Миграције

III. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ

3.1. Конкурси за удружења Канцеларије за људска и мањинска права из буџета Републике Србије

3.1.1. Подршка организацијама цивилног друштва у 2015. години – Програм коришћења средстава за програме и пројекте удружења ради унапређења и заштите људских и мањинских права у Републици Србији за 2015.годину „Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији“

3.1.2. Подршка организацијама цивилног друштва у 2014. години – Програм коришћења средстава за програме и пројекте удружења ради унапређења и заштите људских и мањинских права у Републици Србији за 2015.годину

3.1.3. Подршка организацијама цивилног друштва у 2015. години – Програм коришћења средстава за програме и пројекте удружења ради унапређења и заштите људских и мањинских права у Републици Србији за 2015.годину

3.1.4. Конкурс за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији

3.2. Секторске групе

3.3. Спровођење пројеката

3.3.1. ЕУ твининг пројекат „Подршка унапређењу људских права - нулта толеранција дискриминације“ - ИПА 2013

3.3.2. Програм „Техничка подршка Канцеларији за људска и мањинска права у спровођењу Стратегије за унапређивање положаја Рома“

3.3.3. ЕУ пројекат - „Овде смо заједно - Европска подршка за инклузију Рома“ – ИПА 2012

3.3.4. Програм стажирања младих припадника националних мањина у државним институцијама

3.3.5. Пројекат „Стварање толеранције и разумевања према ЛГБТ популацији у српском друштву“

IV. КОНФЕРЕНЦИЈЕ, СЕМИНАРИ, РАДНИ САСТАНЦИ, РАДИОНИЦЕ

- 4.1. Посета Експертске мисије Европске комисије
- 4.2. Састанци радне групе за израду Акционог плана за остваривање права националних мањина
- 4.3. Посета Експертске мисије (ТАИЕХ)
- 4.4. УО пројекта – "Промоција људских права и мањинске заштите у југоисточној Европи"
- 4.5. Радни састанци са представницима државних органа и националних савета
- 4.7. Конференција поводом Светског дана Рома
- 4.8. Конференција Савета Европе "Промоција људских права особа са инвалидитетом: амбиције, утицај изазови "
- 4.9. Имплементациони састанак људске димензије
- 4.10. Додела сертификата – свечано затварање Програма стажирања
- 4.11. Посета радне групе УН за присилне нестанке
- 4.12. УО пројекта –"Овде смо заједно-Европска подршка за инклузију Рома"
- 4.13 Конференције, обуке, семинари подржани кроз пројекат „Техничка подршка Канцеларији за људска и мањинска права у спровођењу Стратегије за унапређивање положаја Рома“

Канцеларија за људска и мањинска права (у даљем тексту: Канцеларија) је формирана Уредбом Владе Републике Србије у августу 2012. године као служба Владе, која обавља стручне послове за потребе Владе и надлежних министарстава који се односе на: заштиту и унапређење људских и мањинских права; праћење усаглашености домаћих прописа са међународним уговорима и другим међународним актима о људским и мањинским правима и иницирање измена домаћих прописа; општа питања положаја припадника националних мањина, праћење положаја припадника националних мањина које живе на територији Републике Србије и остваривања мањинских права; остваривање веза националних мањина са матичним државама.

Канцеларија координира припрему државних извештаја о спровођењу 8 основних међународних уговора из области људских права које је Република Србија ратификовала.

Канцеларија такође припрема државне извештаје о спровођењу Европске повеље о регионалним или мањинским језицима и Оквирне конвенције за заштиту националних мањина Савета Европе.

Активности Канцеларије реализују се кроз две основне групе послова:

- Праћење и унапређење стања људских права у Србији
- Праћење и унапређење положаја националних мањина

Приоритети у раду Канцеларије

- Заштита и унапређивање људских и мањинских права, у складу са највишим стандардима УН, Савета Европе, Европске уније и ОЕБС;
- Борба против дискриминације и подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према појединим осетљивим друштвеним групама и према особама из тих група, као што су, између осталих, припадници националних мањина, са посебним фокусом на Роме, затим, жене, ЛГБТ особе, особе са инвалидитетом, старије особе, деца, избеглице, интерно расељена лица и друге угрожене мигрантске групе, лица чије здравствено стање може бити основ дискриминације, као и према вишреструко дискриминисаним особама;
- Ширење образовања из области људских и мањинских права и промовисање културе људских права;
- Сарадња са цивилним друштвом на питањима унапређења и заштите људских и мањинских права;
- Успостављање ефикасног механизма за праћење спровођења препорука међународних механизма и независних тела за заштиту људских права гарантованих основним међународним инструментима из области људских права.

I. ЉУДСКА ПРАВА

1.1. Извештавање о примени основних међународних уговора о људским правима

1.1.1 Иницијални извештај о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака

Делегација Републике Србије представила је Иницијални извештај о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака на 8. заседању Комитета за присилне нестанке, 4-5. фебруара 2015. године у Женеви. Закључна запажања у вези са представљеним извештајем Комитет је усвојио 12. фебруара 2015. године.

1.1.2. Други и трећи периодични извештај о примени Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена

Извештај о примени препорука број 17. и 23. из Закључних запажања Комитета за елиминисање дискриминације жена у вези са Другим и трећим периодичним извештајем о примени Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена Влада је усвојила 30. децембра 2015. године. Извештај је достављен Министарству спољних послова.

1.1.3. Други и трећи периодични извештај о примени Конвенције о правима детета

Други и трећи периодични извештај о примени Конвенције о правима детета Влада је усвојила 7 маја 2015. године. Извештај је достављен Министарству спољних послова.

1.1.4. Други и трећи периодични извештај о примени Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације

Други и трећи периодични извештај о примени Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације Влада је усвојила 30. децембра 2015. године. Извештај је достављен Министарству спољних послова.

1.1.5. Други периодични извештај о примени Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака

Делегација Републике Србије представила је Други периодични извештај Републике Србије о примени Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака на 54. заседању Комитета против тортуре, 29. и 30. априла 2015. године. Закључна запажања поводом разматрања извештаја Комитет је усвојио 12. маја 2015. године.

Комитет тражи од Републике Србије да до 15. маја 2016. године достави пратеће информације као одговор на препоруке Комитета у вези са корацима предузетим за обезбеђење независних лекарских прегледа притворених лица од почетка лишавања слободе и за јавну осуду претњи и напада на борце за људска права, новинаре, ЛГБТИ особе и припаднике ромске заједнице и њихову истрагу.

1.1.6. Иницијални извештај о примени Конвенције о правима особа са инвалидитетом

Канцеларија је израдила Одговоре на додатна питања Комитета УН за права особа са инвалидитетом у вези са Иницијалним извештајем о примени Конвенције о правима особа са инвалидитетом. Одговоре треба доставити Уједињеним нацијама пре 15 сесије Комитета за права особа са инвалидитетом која ће се одржати од 29. марта до 21. априла 2016. године у Женеви.

1.1.7. Посета Европског комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака Републици Србији

Делегација Европског комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака спровела је четврту периодичну посету Републици Србији, у периоду од 26. маја до 5. јуна 2015. године.

Комитет је Извештај о посети Републици Србији усвојио на својој 88. седници одржаној од 2. до 6. новембра 2015. Надлежни органи Републике Србије имају право да у року од 6 месеци доставе своје коментаре и одговоре на ставове садржане у Извештају Комитета.

1.2. Национални механизам за праћење спровођења препорука међународних тела из области заштите људских права

У складу са препорукама из другог циклуса Универзалног периодичног прегледа Савета за људска права Уједињених нација кроз који је Република Србија прошла 30. јануара 2013. године Влада је 19. децембра 2014. године донела Одлуку о образовању Савета за праћење примене препорука механизма Уједињених нација за људска права на време од пет година.

Задаци Савета су да: разматра и прати примену препорука које Република Србија добија у процесу Универзалног периодичног прегледа Савета за људска права Уједињених нација и препорука осам уговорних тела Уједињених нација; предлаже мере за примену добијених препорука; даје мишења о напретку људских права у извештајном периоду и даје стручна објашњења о стању људских права и резултатима који су остварени применом препорука.

Савет има председника и девет чланова. За председника Савета именована је директорка Канцеларије за људска и мањинска права. Чланове Савета из реда функционера и државних службеника на положају у министарствима надлежним за послове правде, спољне послове, унутрашње послове, рад, запошљавање, борачка и социјална питања, просвету, науку и технолошки развој, здравље, културу и информисање, државну управу и локалну самоуправу и из Канцеларије за европске интеграције. Чланове Савета Влада је именovala решењем од 24. фебруара 2015. године.

У току 2015. године одржане су две седнице Савета. На конститутивној седници (27. март 2015. године) члановима Савета је уручен табеларни приказ препорука које је Република Србија добила у оквиру система Уједињених нација, са прелиминарним одређењем надлежности државних органа за њихову примену. Материјал садржи 144 препоруке које је Република Србија добила у другом циклусу Универзалног

периодичног прегледа Савета за људска права Уједињених нација (30. јануара 2013. године) и 233 препоруке уговорних тела УН која прате примену осам основних међународних уговора о људским правима које је Република Србија ратификовала. На седници су утврђене полазне основе за дефинисање начина и динамике праћења примене препорука.

На другој седници (25. новембра 2015. године) усвојене су: измене и допуне Пословника о раду Савета; предлог форме Плана за праћење препорука; одлука да се од органа из којих су именовани чланови Савета затражи да именују: а) заменика члана Савета и б) особу за контакт за питања из надлежности рада Савета и прихваћена информација о разговорима са организација цивилног друштва и овлашћена председница Савета да настави разговоре са овим организацијама о модалитетима сарадње и да у случају постизања договора закључи меморандум о сарадњи.

1.3. Специјалне процедуре Уједињених нација

Специјалне процедуре је генерални назив дат мехнизмима Савета за људска права за надгледање, саветовање и јавно извештавање о ситуацијама везаним за људска права и спровођење резолуција УН у конкретним државама. Канцеларија је припремила информације и извештаје који се односе на: Упитник о примени резолуције ГС УН „Јачање и унапређење ефикасности функционисања међународног уговорног система у области људских права“, Упитник специјалног известиоца за браниоце људских права, Упитник специјалног известиоца за адекватно становање, Упитник о примени резолуције бр. 29/2 „Заштита људских права миграната: мигранти у транзиту“, Писмо специјалног известиоца за унапређење и заштиту права на слободу мишљења и изражавања, Упитник специјалних процедура УН о примени препорука о глобалним праксама у вези са тајним притворима у оквиру борбе против тероризма, Упитник специјалног известиоца за права особа са инвалидитетом на учеће у доношењу одлука, Упитник о примени резолуције Савета за људска права бр. 26/14 о људским правима и арбитранном лишавању држављанства, Упитник о укидању смртне казне, Примена резолуције ГС УН „Борба против нетолеранције, негативних стереотипа, стигматизације, дискриминације, подстицања на насиље и насиља заснованом на вери или уверењима“, Достављање прилога за сачињавање извештаја Високог комесара за људска права о простору у коме функционишу организације цивилног друштва, Молба за достављање прилога за сачињавање извештаја Канцеларије Високог комесара за људска права УН о импликацијама пренасељености у затворима по људска права (Резолуција СЉП бр. 24/12), Упитник о експлоатацији природних ресурса и правима на слободу мирног окупљања и удруживања, Упитник специјалног известиоца УН о слободи мишљења и изражавања на интернету, Захтев за достављање информација поводом навода о арбитранном лишавању слободе Ђура Кљајића, Упитник Високог Комесара за људска права о превенцији смртности деце млађе од пет година Канцеларије Високог Комесара УН за људска права, Упитник о примени права на развој Канцеларије Високог Комесара УН за људска права, Упитник Високог Комесара за људска права о мерама превенције и елиминисања појава дечјих, раних и присилних бракова, Примена резолуције СЉП „Равноправно учешће у политичком и јавном животу“, Упитник Независног експерта УН за промоцију демократског и праведног међународног поретка, Примена Резолуције ГС УН 69/173 Глобализација и њен утицај на уживање људских права, Упитник о активностима шпекулативних фондова и њиховом утицају на људска права, Примена Резолуције ГС УН 69/185

Заштита новинара и питање некажњивости, Упитник Специјалног известиоца за права особа са инвалидитетом, Упитник специјалног известиоца за право на слободу окупљања, Људска права и културна разноликост, Заштита особа са инвалидитетом у ванредним ситуацијама, Упитник независног експерта за људска права старијих особа.

1.4. Стратешка документа

1.4.1. Стратегија превенције и заштите од дискриминације и Акциони план за њену примену

Влада је 13. августа 2015. године донела Одлуку о образовању Савета за праћење реализације Акционог плана за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2014. до 2018. године. Задатак Савета је да прати напредак у извршењу мера, спровођењу активности, поштовању предвиђених рокова и да благовремено упозорава на изазове у извршењу мера у оквиру реализације Акционог плана за примену Стратегије. Савет има 12 чланова, а чине га представници државних органа, органа аутономне покрајине, локалне самоуправе и представници организација цивилног друштва. Представници надлежног одбора Народне скупштине Србије, Заштитника грађана, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, као и Повереника за заштиту равноправности и Покрајинског омбудсмана, имају право да присуствују седницама Савета и да се на други начин укључе у његов рад..

Прва, конститутивна седница Савета, одржана је 13. новембра 2015. године. На тој седници Савет је једногласно усвојио први Извештај о праћењу имплементације Акционог плана за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2014. до 2018. године, за четврти квартал 2014. и први квартал 2015. године. Такође, усвојена је одлука да се отпочне са изградом Другог извештаја за други, трећи и четврти квартал 2015. године.

1.4.2. Национални акциони план за примену Резолуције 1325 СБУН „Жене , мир и безбедност“ у Републици Србији

Представници Канцеларије редовно су учествовали на седницама Политичког савета за спровођење Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 СБУН „Жене, мир и безбедност“ у Републици Србији, као и Мултисекторског координационог тела. Канцеларија је израдила извештаје о активностима које је реализовала у циљу подршке спровођења Националног акционог плана за примену Резолуције СБ УН 1325 „Жене, мир и безбедност“ у Републици Србији.

1.5. Сарадња са Уједињеним нацијама

1.5.1. UNDAF

Канцеларија је укључена у процес израде UNDAF - Оквира УН за помоћ у развоју за период 2016-2020.године. UNDAF је стратешки програм који садржи колективни одговор система УН на националне развојне приоритете, односно представља заједнички оперативни оквир у оквиру кога УН агенције, фондови и програми заједно са националним партнерима (надлежним државним органима и релевантним организацијама цивилног друштва) дефинишу и примењују развојне активности. Канцеларија је у 2015. години дала позитивно мишљење на коначни Нацрт UNDAF-а, као и на и Заједничку процену стања у земљи.

1.6. Сарадња са НАТО

1.6.1. IPAP

Представник Канцеларије је члан Радне групе за праћење примене Индивидуалног акционог плана партнерства (IPAP) РС и НАТО. У току 2015. године Радна група је редовно одржавала састанке. Канцеларија је за Годишњи извештај о имплементацији Индивидуалног акционог плана партнерства (IPAP) између Републике Србије и НАТО припремила прилог са аспекта своје надлежности. Канцеларија је доставила позитивно мишљење на Предлог стратегије комуникације Владе Србије у процесу сарадње кроз Индивидуални акциони план партнерства (IPAP) Републике Србије и НАТО.

1.7. Сарадња са Европском унијом

У организацији Министарства правде 1. октобра 2015. године одржан је састанак свих представника надлежних државних органа који су учествовали у припреми Нацрта акционог плана за Поглавље 23 „Правосуђе и основна права“ који је Европска комисија одобрила у септембру 2015.године. На састанку је представљен Механизам за праћење спровођења Акционог плана. Канцеларија је одредила контакт особу за Механизам за праћење спровођења Акционог плана за Поглавље 23. „Правосуђе и основна права“ Канцеларија је у октобру 2015. године доставила Министарству правде Преглед спровођења активности из Акционог плана за поглавље 23 које су у надлежности Канцеларије за људска и мањинска права. Преглед се односи на период до 1. октобра 2015. године.

Акциони план за поглавље 23 „Правосуђе и основна права“ Влада је усвојила на 166. седници, 23 октобра 2015. године. Представнице Канцеларије, као делегиране особе одговорне за извештавање о спровођењу Акционог плана, учествовале су на радионици посвећеној спровођењу и праћењу спровођења активности предвиђених Акционим планом која је била организована у Београду 14. децембра 2015. године. Канцеларија је у новембру 2015. године дала коментаре на Извештај о скринингу за Преговарачко поглавље 19 – „Социјална политика и запошљавање“.

Канцеларија је израдила прилог у вези са тачком 6.2. –Правда, слобода и безбедност и основна права за други састанак Одбора за стабилизацију и придруживање који је одржан у Београду 26. фебруара 2015. године.

Канцеларија је израдила прилог за четврти састанак Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање Европске уније и Србије који је одржан у Стразбуру од 7-8. октобра 2015.године.

Канцеларија је израдила прилог за састанак Пододбора за истраживање, иновације, информационо друштво и социјалну политику који је одржан у Бриселу од 28-29. априла 2015. године.

Канцеларија је израдила прилог за састанак Пододбора за истраживање и иновације, информационо друштво и социјалну политику. Представник Канцеларије је учествовао на састанку који је одржан у Београду 1-2. децембра 2015. године.

1.9. Сарадња са Организацијом за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) и Саветом Европе (СЕ)

Канцеларија остварује редовну сарадњу са наведеним телима по свим релевантним питањима од значаја за заштиту и унапређење одређених сегмената људских права.

У склопу сарадње са Канцеларијом за демократске институције и људска права (ОДИХР) достављен је одговор на Упитник о злочинима из мржње за 2014. годину.

У организацији Канцеларије, уз подршку Мисије ОЕБСа у Србији, одржани су Четврти и Пети координациони састанак представника надлежних државних органа и организација цивилног друштва у циљу успостављања будућег механизма борбе против злочина из мржње у Републици Србији. Четврти координациони састанак је одржан 18. и 19. јуна 2015. године, а пети 26. и 27. октобра 2015. године. Ради усвајања конкретних предлога у решавању проблема криминалитета мржње предложено је одржавање даљих састанака.

Редовни годишњи састанак Националних контакт особа за борбу против злочина из мржње, одржан је у Бечу 18. и 19. новембра 2015. године. Фокус састанка је био на размени најбољих пракси у прикупљању података о злочинима из мржње.

Савет Европе покренуо је 2006. године програм "Изградња Европе за децу и са децом" у циљу ефикасне имплементације постојећих стандарда и унапређења права деце у Европи. Како би се обезбедила координација политика и свих субјеката у остваривању права детета формирана је Мрежа националних координатора за права детета.

1.10. ЛГБТ особе

У оквиру програма „Спровођење антидискриминационих политика“ Канцеларија је путем јавног конкурса у априлу 2015. године подржала четири пројекта организација цивилног друштва која су усмерена на унапређивање положаја ЛГБТИ особа, док је 12 пројеката индиректно усмерено на ЛГБТИ у оквиру активности које су усмерене на подизање свести јавности о свим осетљивим друштвеним групама, међу којима су и ЛГБТИ.

Канцеларија је путем јавног конкурса удружења ради унапређења и заштите људских права у Републици Србији у оквиру пројекта „Стварање толеранције и разумевања према ЛГБТ популацији у српском друштву“ који је расписан у августу 2015. године, подржала пет пројекта организација цивилног друштва.

У марту 2015. године уз подршку Краљевине Норвешке у Канцеларији за људска и мањинска права почела је реализација двогодишњег пројекта „Стварање толеранције и разумевања према ЛГБТ популацији у српском друштву“. У оквиру наведеног пројекта биће спроведене кампање за подизање свести јавности о проблемима са којима се суочавају ЛГБТИ особе, затим обуке за новинаре о етичком извештавању о ЛГБТИ популацији и за оснаживање капацитета полиције, центара за социјални рад, правосудних органа за адекватно поступање са ЛГБТИ особама, као и напредне обуке за рад са сексуалним и родним мањинама и њиховим породицама у систему социјалне заштите.

Представници Канцеларије за људска и мањинска права су учествовали на трећем министарском ИДАНО 2015 Форуму, под називом „Окончање насиља и злочина из мржње“ који је одржан од 10-12. маја 2015. године у Будви (Црна Гора). Форум је организован поводом обележавања Међународног дана борбе против хомофобије и трансфобије. Под окриљем Форума одржан је и 14. састанак неформалне мреже владиних контакт особа за ЛГБТИ питања.

Представница Канцеларије је учествовала на семинару “Национални акциони планови као ефективни механизми за унапређење и заштиту људских права ЛГБТ особа“ који су организовали Савет Европе и Министарство правде Словачке Републике у Братислави 3. децембра 2015. године. Сврха семинара је била да се укаже на значај борбе против дискриминације на основу сексуалне оријентације и родног идентитета на исцрпан и систематичан начин кроз националне стратегије и акционе планове, затим да се размотре предности израде националних акционих планова, поделе искуства у вези са приступом, изазовима и тешкоћама, као и наученим лекцијама у процесу њихове припреме, усвајања, надзирања њиховог спровођења и евалуације.

1.11. Остваривање алиментационих потраживања из иностранства применом Конвенције УН (Њујорк, 20. јун 1956. године)

Канцеларији за људска и мањинска права, као посредничком органу у смислу Конвенције УН (Њујорк, 20. јун 1956. године), у периоду од јануара 2015. до децембра 2015. године, достављено је 27 нових алиментационих захтева из иностранства. Захтеви су упућени из 5 земаља потписница ове конвенције и то:

ред. бр.	назив земље из које је упућен захтев	број нових захтева
1.	Пољска	2
2.	Швајцарска	11
3.	Аустрија	4
4	Хрватска	5
5	Мађарска	5

Канцеларија сада у својој евиденцији има укупно 230 алиментациона захтева из 17 земаља потписница Конвенције. Приказ:

ред. бр.	назив земље из које је упућен захтев	укупан број захтева
1.	Пољска	41
2.	Словенија	40
3.	Словачка	28
4.	Аустрија	26
5.	Хрватска	27
6.	Швајцарска	26
7.	Мађарска	12
8.	Босна и Херцеговина	10
9.	Чешка	5
10.	Велика Британија	3
11.	Македонија	2
12.	Црна Гора	2
13.	Украјина	1
14.	Аустралија	1
15.	Белгија	1
16.	Холандија	3
17.	Немачка	1

У истом периоду од стране домаћих надлежних органа управе на чијем подручју живе дужници алиментационих потраживања достављено је 100 извештаја о актуелном стању поступка по алиментационим захтевима.

Од иностраних отпремних органа достављене су 92 ургенције у вези са актуелним стањем поступка по алиментационим захтевима.

Од иностраних отпремних органа достављено је 8 захтева за проверу адресних података дужника ради покретања поступка остваривања алиментационог потраживања.

У протеклој години укупно је решено и архивирано 17 захтева. Умрла су 2 дужника, 2 дужника нису пронађена на датим адресама, 2 дужника су у потпуности измирила дуг, 2 повериоца су постала пунолетна и не интересују се за даље вођење поступка, 9 повериоца је одустало од даљег вођења поступка.

У 6 случајева затражено је покретање извршног поступка пред судом. У 5 случајева поднет је захтев за признање и извршење страних судских пресуда. У 4 случаја донета су решења о извршењу. У затвору на издржавању казне због кривичних дела налазе се 2 дужника. За кривично дело недавање издржавања поднета је 1 кривична пријава. Због неизвршења судске одлуке од стране послодавца понета је 1 кривична пријава. Извршена је 1 принудна наплата након донетог решења о извршењу.

Актуелно алиментационе обавзе редовно испуњава 35 дужника док 23 дужника нису у могућности да их испуњавају због лоше материјалне, финансијске и здравствене ситуације.

У осталим случајевима Центри за социјални рад проверавају и прате материјалне и финансијске ситуације дужника како би се изнашле могућности измиривања алиментационих обавеза.

Придржавајући се члана 6. Конвенције и делујући у границама овлашћења датим од стране повериоца по свим алиментационим захтевима предузете су, у име повериоца, све потребне мере и радње за остваривање издржавања. Сви захтеви достављени су надлежним органима управе са прописаном документацијом, упутством за рад и пуномоћјем, тј. по свим је покренут поступак решавања. Сви алиментациони захтеви су ажурирани у погледу извештавања надлежних иностраних отпремних органа, као и ургирања код надлежних домаћих органа управе.

Поступајући по Конвенцији остварене су следеће активности:

- континуирана сарадња са домаћим надлежним органима управе у смислу давања упутстава, савета и сваке друге помоћи из ове области као и ургенција о актуелном стању поступка по алиментационим захтевима

- директна сарадња са иностраним отпремним органима у смислу информисања о пријему захтева са односом документацијом, тражења додатне документације или тражења додатних појашњења као и доставе извештаја о актуелном стању поступка по алиментационим захтевима

- праћена је примена међудржавних споразума о међународној правној помоћи у грађанским стварима као и примена домаћих прописа који се односе на ову област.

На усмена или писмена тражења дате су информације из оквира надлежности. Достављене замолнице овом министарству од домаћих и страних судова (везано за парничне поступке) и других надлежних домаћих и страних органа (област међународне правне помоћи), уступљене су на надлежност Министарству правде Републике Србије а судовима су упућене писмене информације о надлежностима.

II. ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

2.1. Извештавање о примени уговора Савета Европе о мањинским правима

2.1.1. Трећи периодични извештај о спровођењу Оквирне конвенције за заштиту националних мањина

У току процеса усаглашавања Нацрта резолуције Комитета министара Савета Европе о примени Оквирне конвенције за заштиту националних мањина у Србији, Канцеларија је 2015. године у више наврата слала Министарству спољних послова мишљење о

амандманима на Нацрт резолуције. Резолуција је усвојена 1. јула 2015. године, чиме је завршен трећи извештајни циклус по овом међународном уговору.

2.1.2. Трећи периодични извештај о примени Европске повеље о регионалним или мањинским језицима

Трећи периодични извештај о примени Европске повеље о регионалним или мањинским језицима, који је израдила Канцеларија у сарадњи са надлежним органима је у јануару 2015. године достављен Савету Европе.

Комитет експерата Европске повеље о регионалним или мањинским језицима посетио је Републику Србију у периоду од 3. до 5. јуна 2015. године. Канцеларија за људска и мањинска права организовала је састанак Комитета експерата са државним органима који је одржан 5. јуна 2015. године. Комитет експерата је 4. јуна боравио у Новом Саду, где су организовани састанци са националним саветима националних мањина и са покрајинским секретаријатима и градским властима.

Канцеларија је, такође, израдила додатна појашњења о примени члана 9. Европске повеље у Србији, која су преко Министарства спољних послова достављена Секретаријату Европске повеље о регионалним или мањинским језицима.

Комитет експерата је усвојио Трећи извештај о примени Европске повеље у Србији 4. новембра 2015. године и позвао Србију да достави своје коментаре на извештај до 29. фебруара 2016. године.

2.2. Билатерални споразуми о заштити националних мањина са суседним земљама

Република Србија има закључене посебне билатералне споразуме о заштити националних мањина са суседним земљама, Мађарском, Хрватском, Румунијом и Македонијом, који детаљно регулишу положај и гарантују висок ниво заштите мањинских права. На основу ових споразума формирана су посебна мешовита тела која прате спровођење одредаба ових споразума. У претходном периоду и на том плану Канцеларија је имала значајне активности, будући да пружа административно-техничку подршку за њихов рад.

Међувладин Мешовити одбор Републике Србије и Републике Хрватске за националне мањине одржао је Шесту седницу 22. и 23. октобра 2014. године. Записник са препорукама са седнице је израђен, усаглашен и прослеђен владама Републике Србије и Републике Хрватске и ресорним институцијама ради реализације у марту 2015. године.

Припремни састанак српског дела делегације за седму седницу Мешовитог одбора одржан је 4. августа 2015. године.

Припремни састанци српског дела делегације у Међувладиној мешовитој комисији за националне мањине са Румунијом одржани су 7. августа 2015. године и 26. новембра 2015. године.

2.3. Прописи

Представници Канцеларије за људска и мањинска права су чланови Посебне радне групе за припрему текста Нацрта закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина и Посебне радне групе за припрему текста Нацрта закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина.

2.4. Савет за националне мањине

Влада је на седници одржаној 2. априла 2015. године донела Одлуку о образовању Савета за националне мањине, којом су за чланове Савета именовани представници Владе, председници националних савета националних мањина и председник Савеза јеврејских општина Србије. Канцеларија за људска и мањинска права пружа стручну и административно-техничку подршку за рад Савета. Конститутивна седница Савета одржана је 29. априла 2015. године. На седници је усвојен закључак о плану активности и начину рада између две седнице Савета.

Друга седница Савета за националне мањине одржана је 7. јула 2015. године. На седници је једногласно усвојен Извештај о активностима између две седнице Савета (период 1. мај – 1. јул 2015. године), који је припремила Канцеларија и Закључак којим је прецизирано на који начин ће се договорене активности спроводити.

Трећа седница Савета за националне мањине је одржана 3. новембра 2015. године. На седници је усвојен Записник са друге седнице Савета. Тачке дневног реда су биле Извештај о активностима реализованим између две седнице Савета и Извештаја о активностима на изради Акционог плана за остваривање права националних мањина.

2.5. Анализе

2.5.1. Информација о остваривању права припадника националних мањина у области културе

Канцеларија, сагласно свом делокругу, врши стручне послове који се, између осталог, односе и на праћење положаја припадника националних мањина који живе на територији Републике Србије и остваривање мањинских права.

На основу прикупљених одговора на упитник који је достављен установама културе израђена је информација о остваривању права припадника националних мањина у области културе, с посебним освртом на овлашћења националних савета која се односе на њихово учешће у управљању установама у области културе.

2.5.2. Анализа о функционисању Савета за међунационалне односе

Право на делотворно учешће националних мањина у јавним пословима део је корпуса посебних мањинских права и посебно је значајно због тога што омогућује националним мањинама да се укључе у процес одлучивања о разним питањима. Једно од таквих питања је заштита и унапређење међуетничких односа у вишенационалним срединама чиме се омогућава развој толеранције и заједничког живота различитих заједница у Србији.

Канцеларија, поступајући у оквиру свог делокруга, припремила је анализу о функционисању савета за међунационалне односе на основу информација добијених од стране национално мешовитих јединица локалне самоуправе.

2.5.3. Информација о једнаком третману припадника националних, верских и језичких мањина у систему кривичног правосуђа у пракси

Канцеларија је припремила одговоре на упитник специјалног известиоца УН за мањинска питања о искуствима и положају припадника мањина у кривично-правном систему. На основу прилога добијених од Републичког завода за статистику, Повереника за заштиту равноправности, Врховног касационог суда, Високог савета судства, Државног већа тужилаца, Министарства правде, Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице и Републичког јавног тужилаштва и прикупљених статистичких података, систематизовани су релевантни прописи и израђена информација о једнаком третману припадника националних, верских и језичких мањина у систему кривичног правосуђа у пракси. Информација је обухватила не само једнак третман мањина у кривичном поступку и кривично-правну заштиту од дискриминације, већ и њихову заступљеност у систему кривичног правосуђа.

2.6. Финансирање рада националних савета националних мањина

У складу са Уредбом о поступку расподеле средстава из буџета Републике Србије за финансирање рада националних савета националних мањина прикупљени су подаци, извршено је бодовање установа сваке националне мањине у области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма и утврђено је учешће за сваки национални савет ради расподеле средстава, на основу чега је донето Решење о расподели годишње квоте националним саветима националних мањина чији је саставни део Информација Сектора за националне мањине о поступку расподеле буџетских средстава националним саветима националних мањина за 2015. годину и табела о расподели годишње квоте националним саветима националних мањина. На тај начин обезбеђено је стабилно финансирање рада националних савета националних мањина, уз повећање средстава за 2015. годину у износу од 5.000.000 динара у односу на претходну годину, тако да су из буџета Србије за ову намену 2015. године исплаћена средства у висини од 245.000.000 динара. Пре доношења Решења, 3. фебруара 2015. године, организован је састанак са представницима националних савета националних мањина, ради упознавања са начином на који је извршена расподела и висином средстава која су опредељена за рад сваког од савета у текућој години.

2.7. Унапређење положаја припадника ромске националне мањине

2.7.1. Прописи и стратешка документа

2.7.1.1. Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома

Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома је формиран у јуну 2013. године. Стручну и административно-техничку подршку раду Савета пружа Канцеларија.

Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома током 2015.године наставио је са радом у сазиву из 2014.године и одржао 3 седнице. Главни фокус у раду био је усмерен на активностима у вези са израдом новог стратешког документа.

2.7.1.2. Рад на изради новог стратешког документа за унапређивање положаја Рома 2016-2025

Нацрт Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016. до 2025. године је документ настао из потребе да се, на један системски и свеобухватан начин, питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу, уз коришћење искустава у спровођењу претходне Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009 - 2015) и полазних основа за израду нове стратегије.

Према Попису становништва из 2011, у Србији живи око 148.000 Рома. Роми су једна од најугроженијих друштвених група у Србији. Циљ Владе Републике Србије је да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди положај Рома и Ромкиња, како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва.

Србија се на путу европских интеграција придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња будући да је као основу за израду овог документа користила ЕУ Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома који је Европска комисија заједно са Европским парламентом прописала за своје земље чланице, што осигурава наставак сарадње, као и наставак ЕУ подршке Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња.

Оперативни закључци са трећег по реду Семинара о социјалном укључивању Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2015. до 2017. године, које је Република Србија припремила заједно са Европском комисијом, постали су саставни део овог документа, а Нацрт стратегије усклађен је са Акционим планом за преговарачко поглавље 23: „Правосуђе и основна права“ у процесу приступних преговора Републике Србије са Европском унијом.

Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији (2016 - 2025) је стратешки документ који ће за период од девет година да интензивира рад институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лицима ромске националности. Документ покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Јавна расправа је спроведена у периоду од 26. новембра 2015. године до 17. децембра 2015. године. Примедбе, предлози и сугестије достављани су Канцеларији за људска и мањинска права. Због великог интересовања почетку јавне расправе претходила су два округла стола у оквиру консултативног процеса, који су одржани у Нишу 24. новембра 2015. године и у Бујановцу 25. новембра 2015. године. У оквиру консултативног процеса на округлим столовима учествовала су 45 учесника.

У току трајања јавне расправе одржано су шест округлих столова у више градова у Србији и то:

- у Београду 30. новембра 2015. године
- у Новом Саду 01. децембра 2015. године
- у Нишу 03. децембра 2015. године
- у Крагујевцу 05. децембра 2015. године
- у Суботици 09. децембра 2015. године
- у Београду 14. децембра 2015. године

На јавним расправама укупно је присуствовало 203 представника заинтересоване јавности и то: (представници државних органа, представници локалне самоуправе, представници невладиних организација, представници међународних организација и медији).

Партнерске невладине организације које су учествовале у организовању јавне расправе биле су: Стална конференција ромских удружења грађана Лига Рома, Ромска женска мрежа, неформална мрежа младих Рома и Ромкиња. Такође, један од партнера у организовању јавних расправа био је Национални савет ромске националне мањине.

Коментари, примедбе, предлози и сугестије достављани су Канцеларији за људска и мањинска права до 21. децембра 2015. године. Добијено је укупно 21 (двадесет један) документ са коментарима и сугестијама. Већина докумената има више од једног коментара, а један број њих је врло обиман и обухватан. Коментари и сугестије су начелне природе и реферирају на обимност и структуру Нацрта стратегије, али у великом броју има и оних који се односе на врло конкретна питања у погледу дефинисања циљева и мера. Предлози за измене у Нацрту стратегије односе се на потребу за редефинисањем мера и додавањем нових мера. Учесници у консултативном процесу су се освртали и на недостатак индикатора у Нацрту стратегије, као и на потребу да се одмах изради Акциони план којим ће се планиране мере конкретизовати и учинити оперативним.

По усаглашавању текста 4. јануара 2016. г. Министарство рада је текст Нацрта упутило надлежним органима на мишљења након чега је документ достављен Влади на усвајање.

2.7.1.3. Правилник о примени мера афирмативне акције

У 2015. години је формирана Радна група за израду Правилника о мерилима и поступку за упис ученика- припадника ромске националне мањине у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности. Канцеларија за људска и мањинска права је имала представнике у Радној групи. Радна група је припремила Нацрт правилника који је спреман за усвајање и који ће ближе дефинисати критеријуме и процедуре за спровођење афирмативних мера за упис припадника ромске заједнице у средње школе.

2.7.2. Мере афирмативне акције у образовању ромске деце

Канцеларија учествује у примени мера афирмативне акције за упис припадника ромске националне мањине у средње школе и на факултете. Канцеларија прикупља податке, обрађује их и припрема спискове кандидата ромске националности који испуњавају услове, а затим их прослеђује Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

У складу са Упутством за спровођење заједничког конкурса за упис студената у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2014/2015. годину, Министарству просвете, науке и технолошког развоја Канцеларија је доставила 31. јула 2014. године списак од 228 кандидата ромске националности за упис на факултете и високе школе чији је оснивач Република Србија.

Након другог уписног рока, који је почео 2. септембра и трајао до 15. септембра 2014. године, Канцеларија је доставила и додатни списак кандидата, а затим је Министарство просвете, науке и технолошког развоја доставило факултетима решења за упис студената на факултете и више школе.

Применом мера афирмативне акције на факултете и више школе чији је оснивач Република Србија у школској 2014/2015. годину уписано је укупно 287 кандидата ромске националности, а у средње школе уписано је 402 ученика ромске националности.

Канцеларија је проследила спискове ученика ромске националне мањине за упис у средње школе применом мера афирмативне акције 20. августа 2015. године Министарству просвете, науке и технолошког развоја. На списку за школску 2015/2016. годину нашло се 422 ученика.

Радна група за израду Правилника за упис у средње школе припадника ромске националне мањине применом мера афирмативне акције у којој су узели учешће и представници Канцеларије за људска и мањинска права припремила је коначан текст Правилника који је тренутно у поступку усвајања.

2.7.3. Учесће у раду *Ad hoc* Комитета експерата за питања Рома (САНРОМ) Савета Европе

Представници Канцеларије су током 2015. године учествовали у раду *Ad hoc* комитета експерата за питања Рома Савета Европе - САНРОМ. У фебруару 2011. године усвојен је нови оквир за нови Комитет експерата - САНРОМ, који сада директно одговара Комитету министара Савета Европе. Ово тело се посебно бави анализом и евалуацијом примене националних политика, као и тематским разменама искустава и примера добре праксе.

Теме које су обрађиване у току 2015. године:

- образовање ромске деце са посебним освртом на Закључке тематског Извештаја о инклузивном предшколском образовању,
- становане са посебним освртом на документа и извештаје који се баве легализацијом ромских неформалних насеља, социјално становане и поновно смештање као алтернатива принудним исељењима,
- ромски језик, култура и историја;

Једна од тема је била коришћење индикатора за побољшање имплементације националних стратегија за интеграцију Рома. Велику пажњу је изазвао Нацрт мишљења о установљавању Европског ромског института.

Теме су биле и: музеј ромске културе у непосредној близини Букурешта, представљање неколицине пројеката који се односе на Роме а од којих је најважнији

пројекат „Ромаакт“, трговина људима, улога локалних и регионалних власти у постизању инклузије Рома, проблеми младих, акциони планови, рани бракови, Ромкиње и ромска омладина, однос ромских породица и локалних власти, улога медија у борби против стереотипа према Ромима.

2.7.4. Декада инклузије Рома

Декларација којом се потврђује спремност Владе о даљем унапређењу положаја и статуса Рома након 2015. године у оквиру процеса „Декада укључивања Рома 2005-2015“, потписана је 29. децембра 2014. године.

Секретаријату Декаде достављен је извештај о напретку Декаде за 2014. годину у Републици Србији, који садржи све одлуке из Стратегије и пратећег Акционог плана. Овај извештај усвојен је и од стране Савета за унапређење положаја Рома и спровођења Декаде укључивања Рома Владе Републике Србије.

Извештај се може преузети на српском и енглеском језику са сајта Канцеларије за људска и мањинска права:

www.ljudskaprava.gov.rs/images/pdf/inkluzija_roma_2020/izvestaj_o_sprovodjenju_dekade_roma.srb.pdf

2.7.5. Миграције

Настављено је континуирано пружање помоћи угроженим мигрантским групама-повратницима по основу споразума о реадмисији од којих су најбројнији Роми као и мониторинг стања људских и мањинских права у два миграциона процеса: реадмисији и реинтеграцији. Активност се спроводи на аеродрому „Никола Тесла“ Београд у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије. На овај начин у току 2015-е године обухваћено је више од 4000 повратника. Канцеларија има представнике у владиним телима која се баве праћењем безвизног режима путовања из Србије у ЕУ и праћењем спровођења Стратегије реинтеграције повратника по реадмисији.

III. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ

3.1. Конкурси за удружења Канцеларије за људска и мањинска права из буџета Републике Србије

3.1.1. Подршка организацијама цивилног друштва у 2015. години – Програм коришћења средстава за програме и пројекте удружења ради унапређења и заштите људских и мањинских права у Републици Србији за 2015. годину „Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији“

Канцеларија за људска и мањинска права је у априлу месецу 2015. године расписала јавни конкурс у оквиру програма „Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији“. Опредељена су средства за 34 удружења у укупном износу од

17.497.000,00 РСД. Основ за дефинисање приоритета конкурса су мере и активности предвиђене Стратегијом превенције и заштите од дискриминације („Службени гласник РС“, број 60/2013), Акционим планом за примену Стратегије превенције („Службени гласник РС“, број 107/2014).

Канцеларија за људска и мањинска права, је подржала пројекте којима се остварују следећи циљеви: Подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према појединим осетљивим друштвеним групама и према појединцима из тих група, нарочито имајући у виду жртве насиља у породици, жртве трговине људима, децу и младе у ризику од социјалног укључивања, као и припаднике ЛГБТ популације; Развој и подстицање образовања и друштвене свести о значају толеранције и поштовања различитости у циљу смањења општег нивоа дискриминације; Промоција и унапређење поштовања принципа једнакости и једнаких права у циљу спречавања, односно смањења свих облика и посебних случајева дискриминације особа које припадају осетљивим категоријама становништва, које су често суочене са дискриминацијом (припадници националних мањина, жене, ЛГБТ особе, особе са инвалидитетом, старије особе, деца, избеглице, интерно расељена лица и друге угрожене мигрантске групе, лица чије здравствено стање може бити основ дискриминације), као и вишеструко дискриминисаних особа, путем спровођења низа активности које ће допринети унапређењу положаја одређене групе/мањине, промоцији вредности и начела неотуђивости основних људских и мањинских права.

3.1.2. Подршка организацијама цивилног друштва у 2014. години – Програм коришћења средстава за програме и пројекте удружења ради унапређења и заштите људских и мањинских права у Републици Србији за 2015.годину

Канцеларија је наставила да прати реализацију пројеката удружења која су започела са реализацијом пројектних активности у новембру 2014. године. Средства у износу од 19.961.108,00 динара опредељења су за 24 пројеката ради остваривања следећих циљева:

1. Ефикаснија имплементација постојећих стратешких докумената који се тичу положаја и статуса припадника ромске популације у Србији, кроз израду релевантних извештаја и истраживања;
2. Унапређење квалитета живота ромске популације кроз креирање и промовисање интегралних локалних услуга/сервиса/програма;
3. Подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према представницима ромске популације, као социјално угрожене популације;
4. Програми намењени већем укључивању Ромкиња и младих припадника ромске популације.

Од укупног броје реализованих пројеката један пројекат је обухватио област образовања; запошљавање – два пројекта; здравствену заштиту- један пројекат: различите врсте едукација – девет пројеката; умрежавање на локалу у циљу обезбеђивања доступности и подизању квалитета услуга- три пројекта; превенцију раних бракова- један пројекат; инклузија младих Рома у сектор безбедности-један пројекат; подршка раном развоју –један пројекат; проблем повратника по уговору о реадмисији- један пројекат: подзање свести јавности о потребама Рома кроз медијско извештавање и кампање у локлавној заједници – три удружења; превенција насиља у породици и над женама- једно удружење.

3.1.3. Подршка организацијама цивилног друштва у 2015. години – Програм коришћења средстава за програме и пројекте удружења ради унапређења и заштите људских и мањинских права у Републици Србији за 2015.годину

Канцеларија за људска и мањинска права је у септембру месецу 2015. године расписала јавни конкурс за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији. Опредељена су средства за 36 удружења у укупном износу од 16.989.855,90 РСД. Основ за дефинисање приоритета конкурса су биле препоруке које проистичу из Оперативних закључака са Семинара о социјалном укључивању Рома и Ромкиња у Републици Србији.

Подржани су пројекти којима се остварује унапређење квалитета живота ромске популације кроз креирање и промовисање интегралних локалних услуга, сервиса или програма; подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према представницима ромске популације, као социјално угрожене популације; реализација програма намењених већем укључивању Ромкиња и младих припадника ромске популације. У оквиру ових циљева подржане иницијативе између осталог усмерене на економско јачање младих Рома, радну активацију, образовање, здравствену заштиту, подршку раном развоју, вишеструко дискриминисане особе, оснаживање Ромкиња, превенцију трговине људима, и друго.

3.2. Секторске групе

Представници Канцеларије активно су учествовали у раду секторских радних група за сектор правде и сектор људских права и друштвени развој.

3.3. Спровођење пројеката

3.3.1. ЕУ твининг пројекат „ Подршка унапређивању људских права и нулта толеранција дискриминације“ - ИПА 2013

Канцеларија за људска и мањинска права и Повереник за заштиту равноправности у периоду од септембра 2015. године до марта 2017.године заједнички ће реализовати твининг пројекат „Подршка унапређењу људских права и нулта толеранција дискриминације“ чији је циљ оснаживање капацитета релевантних институција и других кључних актера у имплементацији антидискриминационих политика како на националном, тако и на локалном нивоу.

Овим пројетком планиран је и наставак сарадње, започет у оквиру пројекта „Спровођење антидискриминационих политика у Србији“ ИПА 2011, у додатних 20 јединица локалне самоуправе, као и јачање капацитета Националних савета националних мањина и Повереника за заштиту равноправности, кроз подршку за оснивање три регионалне канцеларије.

Пројекат се реализује уз стручну подршку Института за људска права Лудвиг Болцман из Аустрије и Канцеларије за националне мањине Републике Словеније.

3.3.2. Програм „Техничка подршка Канцеларији за људска и мањинска права у спровођењу Стратегије за унапређивање положаја Рома“

Канцеларија је корисник пројекта „Техничка подршка Канцеларији за људска и мањинска права у спровођењу Стратегије за унапређивање положаја Рома“, који спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији уз финансијску подршку Шведске агенције за међународну развојну сарадњу (Сида). Пројекат је усмерен на следеће области: унапређење квалитета и обима информација о положају и ефектима политике инклузије Рома; побољшање механизма координације и мониторинга; унапређење партиципације Рома у процесима планирања, реализације и мониторинга политика инклузије; унапређења политика инклузије Рома на локалном нивоу, и унапређење приступа јавним службама.

Упитник и база података за праћење мера инклузије Рома

Евалуација упитника у вези са ромским насељима и плановима локалних самоуправа који је Канцеларија уз подршку пројектног тима доставила свим локалним самоуправама у Србији. Забележен је већи одзив на детаљан упитник који је послат на адресе 162 ЛСУ иако је проширен број питања¹, ЛСУ су пружиле детаљније одговоре. 133 од 162 локалне самоуправе су послале одговоре на Годишњи упитник. Прикупљени подаци су унети у преглед, односно табелу која садржи комбиноване информације.

У сарадњи са ТАРИ Пројектом Мисије ОЕБС-а у Србији развијена је база података за праћење резултата мера за инклузију Рома чији ће носилац бити Републички завод за статистику. База података садржи опште податке, податке локалних самоуправа, националних институција и планове и извештаје мобилних тимова. Компанија за развој базе података за заједнички систем праћења спровођења локалних мера за инклузију Рома развила адекватан софтвер у сарадњи два програма Мисије ОЕБС-а (ТАРИ и РАП). База података за праћење мера за инклузију Рома представља важно средство за ефикасно спровођење политика на националном и локалном нивоу.

Овом базом се обезбеђује складиштење, чување и читање података националних и локалних институција на једном месту. Унети подаци биће видљиви на сајту Републичког завода за статистику, са којим је и потписан Меморандум о реализацији ове активности. Локалне самоуправе ће у складу са инструкцијама унети податке у електронском упитнику за 2015. годину, а свака локална самоуправа треба да добије корисничко име и шифру за приступ систему.

У току процеса попуњавања електронског упитника локалним самоуправама биће предвиђена техничка подршка која има за циљ да представницима локалних самоуправа омогући несметано коришћење и уношење података са локалног нивоа, кроз једнодневне обуке и подршку Мрежних системима и пројектног тима.

¹ Упитник из 2014. је обухватио питања која се односе на демографске податке, податке о стратегијама, политикама и акционим плановима на локалном нивоу, учествовање цивилног друштва и најновије информације о пројектима у области подршке инклузији Рома. Ревидовани упитник је обухватио и и родно осетљиве податке и у посебном одељку се осврће на положај Ромкиња (нпр: оснивање комисије за родну равноправност, постојање организација цивилног друштва Ромкиња у одређеним ЛСУ и њихово учешће у развоју политика, активностима борбе против прераних бракова итд).

Побољшање квалитета механизма координације

Ангажовање саветнице/менторке која обавља секретарску улогу према Савету Владе Републике Србије за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома од јуна 2015 године. Саветница/менторка послове обавља у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања до јуна 2016. године.

У циљу боље координације активности на југу Србије где живи значајан број Рома, у Нишу је од јула 2015. године ангажована **локална саветница** за инклузију Рома. Ове послове ће обављати до јуна 2016. године.

Саветници за инклузију Рома: 6 саветника за инклузију Рома је ангажовано у 5 институција² почетком јуна. Саветници ће обављати своје послове у институцијама до половине јуна 2016.

Локални координатори за инклузију Рома, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО) у периоду од маја до половине децембра 2015. године је: успостављања мреже СКГО за инклузију Рома, распоређено 10 додатних координатора у 10 општина³ за период од шест месеци, успостављена мреже СКГО за инклузију Рома коју чине 32 локалне самоуправе, изградња капацитета локалних ромских координатора и осталим општинским званичницима који се баве питањима Рома путем две обуке и два консултативна састанка, израда нацрта Водича за локалне ромске координаторе.

Програм стажирања: Објављена су три позива током 2015. године за програм стажирања током којих су одабране две кандидаткиње и два кандидата ромске националности заинтересоване за стицање радног искуства у државној управи. Троје стажиста је током програма било распоређено у КЉМП, а један у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП). У децембру је објављен последњи позив за програм стажирања за два нова кандидата/кандидаткиње које су почетком 2016. године распоређене у КЉМП.

Грантови мањег обима

Нови позив за доделу грантова је био објављен крајем 2014. године. Одобрено је 9 пројекних предлога (други циклус), чија је имплементација почела у фебруару 2015, а завршена до краја 2015. године.

У марту 2015. организован је округли сто са око 40 учесника, где је 12 организација цивилног друштва представило резултате које су постигнуте током 2014, и уједно је одржан информативни састанак/обука за 9 организација цивилног друштва које су одабране у другом циклусу.

² Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Министарство културе и информисања, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (две особе, једна за запошљавање и једна за социјална питања), Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и КЉМП

³ Свилајнац, Параћин, Бор, Суботица, Лајковац, Пожега, Шабац, Вождовац у Београду, Палилула у Нишу

Одабране организације цивилног друштва су обухватиле око 700 директних корисника кроз активности у области образовања, родне равноправности, женских права, здравства и запошљавања током 2015. године.

Програм грантова већег обима

У јесен 2014. године је објављен јавни позив за подношење концепата општинских пројеката за јачање пракси инклузије Рома на локалном нивоу. Укупно 56 ЈЛС (неке у партнерству са локалним ОЦД) су поднеле своје концепте пројекта.

ЈЛС које су ушле у ужи избор, добиле су менторску подршку у припреми потпуног пројектног предлога. Финансирање и организовање припреме техничке документације и предмера и прерачуна су били обавеза ЈЛС и представљали су предуслов за одобрење финансирања пројекта од стране Мисије ОЕБС-а.

Укупно је поднето 14 пројектних предлога, заједно са припадајућом техничком документацијом, у складу са ОЕБС-овим правилима. У јулу месецу, са 12 ЈЛС потписани меморандуми о разумевању и уговори са имплементационим партнером. Два пројектна предлога нису одобрена и две ЈЛС, које су се иначе налазиле у ужем избору, нису поднеле свој пројектни предлог.

Након консултација са донатором, са освртом на поплаве у 2014. години, два велика гранта су резервисана за подршку социјалној инклузији и радовима на санацији за ромска насеља погођена поплавама у општини Обреновац. Ова ЈЛС је поднела захтев за обнову две школе, чиме се број локалних самоуправа укључених у програм општинских грантова увећао на 13 (тринаест).

Девет од укупно 13 ЈЛС којима је одобрена подршка идентификовале су као најнужније потребе побољшање услова становања, реконструкцију инфраструктуре у ромским насељима, обнову школа итд. Неке ЈЛС су затражиле подршку за неколико инфраструктурних објеката, на пример, за регулацију потока и изградњу прилазног пута и реновирање амбуланте у Лозници, чиме се број подпројеката подржаних у оквиру програма великих грантова увећао на 15. Поред тога, три гранта су додељена пројектима у области подршке запошљавању, а један за припрему пројеката препарцелизације за ромске породице у општини Звездара.

Поступак јавних набавки је спроведен у складу са ОЕБС-овим правилима у периоду од јула до септембра 2015. године и са радовима се започело током октобра месеца 2015, уз свакодневни надзор који је обављало лице које је поставила општина, као и надзор у седмичним интервалима који је обављао инжењер - консултант.

До краја 2015. године реализовано је пет инфраструктурних пројеката, и то: у Руми, у Обреновцу (два подпројекта), у Лозници (два подпројекта), као и три пројекта у области подршке запошљавању у Зајечару, Књажевцу и Ивањици.

Очекивани завршетак пројеката који су у току је мај 2016. године и ти пројекти су лоцирани у Куршумлији, Дољевцу (2 подпројекта), Прокупљу, Коцељеви (2 подпројекта), Звездари (2 подпројекта) и Пожеги.

За пројекат у Сенти, који се односи на реновирање објекта за социјално становање, поново ће, по трећи пут, бити расписан тендер у фебруару 2016. године, пошто је ревидован предмер и предрачун радова.

Програм социјалне инклузије

Дански савет за избеглице (ДРЦ), је од јануара до децембра 2015. године спроводио програм подршке интеграцији 31 породице расељене из привремених насеља у Београду у сеоска подручја у 12 различитих општина. Подршка се односила на приступ социјалној, здравственој заштити, личним документима, образовању, запошљавању, културним манифестацијама и медијацији са локалним заједницама, у новом окружењу породица.

У сарадњи МРЗБСП је организован састанак представника примајућих локалних самоуправа, центара за социјални рад и међународних организација како би се обезбедила одржива интеграција расељених породица.

3.3.3. ЕУ пројекат „Овде смо заједно - Европска подршка за инклузију Рома“ - ИПА 2012

Пројекат „Овде смо заједно - Европска подршка за инклузију Рома“, вредан 4,8 милиона евра, финансира Европска унија и спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији, у координацији са Канцеларијом за људска и мањинска права. Од јуна 2013. године, пројекат подржава спровођење Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији у одабраним областима као што су приступ основним правима, грађанско учешће, образовање, здравствена и социјална заштита, адекватно становање и креирање нових послова. Реализација активности започела је у септембру 2013. године. Остварени су бројни пројектни резултати до сада. Нека од **најважнијих постигнућа су следећа:**

Резултат 1: Побољшан приступ Рома основним правима (бесплатна правна помоћ)

- Правни тимови партнерске организације „Праксис“ су до сада **покренули 969** административних и судских поступака за накнадни упис у МКР, за утврђивање датума и места рођења, као и за одређивање личног имена, а решили 469.

Резултат 2: Успостављени и опремљени заједнички мобилни тимови за инклузију Рома, спремни за ефективан и ефикасан теренски рад

- Формирано је **20 мобилних тимова** за инклузију Рома у 20 пилот општина.
- Додељено је **20 возила** за све тимове, 20 лаптоп рачунара, као и теренска опрема.
- Мобилни тимови су већ направили резултат на терену и повећали број уписане деце у предшколске установе; помогли су да се **1300 деце** упише у предшколске установе.
- Свих 20 мобилних тимова је припремило и реализовало своје **оперативне акционе планове** закључно са децембром 2015. године, а планови за шестомесечни период од јануара до јуна 2016. се припремају.
- Припремљен је водич намењен Ромима **«Како да остварите своја права»**

- Припремљени су предлози правних аката потребних за **систематизацију здравствених медијаторки** и достављени Министарству здравља; такође, отпочео је програм едукације који ће довести до сертификације здравствених медијаторки (одржане су три групе обука).
- Развијена је **база података за праћење реализације мера за инклузију Рома** на локалном нивоу (јесен 2015.г.).
- Припремљен је **Водич за формирање мобилних тимова** за инклузију Рома
- Одржане **обуке у области забране дискриминације** за 2800 пружалаца услуга социјалне и здравствене заштите.

Резултат 3: Ојачани капацитети ромских ОЦД/организација које се баве питањима Рома за активно учешће у грађанским иницијативама

- Успешно су завршена **три циклуса обука за 31 ОЦД и 4 мреже** и учесници су имали прилику да, осим антидискриминационом политикама на локалном нивоу, сазнају како изгледа процес стратешког и акционог планирања, јавног заступања и лобирања, ко су кључни актери, као и сазнају о буџетском процесу на локалу и мањинском и родном буџетирању.
- У новембру 2014. је одржана **конференција о значају сарадње ОЦД и локалних самоуправа** у спровођењу политика намењених Ромима. У новембру 2015. одржана је конференција **о искуствима и праксама успешне сарадње између локалних самоуправа и ОЦД** у спровођењу политика намењених Ромима и Ромкињама.

Резултат 4: Спроведени превентивни програми са циљем спречавања напуштања школовања ромске деце

- У сарадњи са Министарством просвете, подржана је **обука 191 педагошког асистента**. Кроз овај пројекат биће подржана и сертификација свих педагошких асистената.
- У оквиру програма превенције осипања из средњег образовања за ромске средњошколце, уз техничку подршку Фонда за образовање Рома (РЕФ) на основу два конкурса за стипендије за ученике ромске националности (за школску 2014/2015. и 2015/2016. годину), додељено је укупно **1000 стипендија**.
- Организоване су **обуке за 208 ментора** који пружају подршку ромским средњошколцима.

Резултат 5: Припремљени прописи за инфраструктурно побољшање услова становања

- Објављена је Студија о постојећим моделима становања Рома као преглед до сада коришћених 18 модела у Србији. Студија је послужила као нека врста каталога из којег ће општине изабрати пожељне моделе за своју територију.
- Након студије о постојећим моделима становања Рома, објављена је следећа важна публикација: Смернице за ЈЛС и НВО за израду 13 унапређених стамбених модела у ромским насељима.
- На основу процене стања у ромским насељима у 20 пилот општина плус Обреновац направљена је листа приоритета за израду пројеката инфраструктуре у ромским насељима. У 14 општина је у току **припрема техничке документације за 15 пројеката**, како би се унапредила инфраструктура у изабраним ромским насељима
- Кроз подршку Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, **мапирана су 583 подстандардна ромска насеља** у Србији и **успостављен**

географски информациони систем (ГИС), који омогућује праћење и унапређење услова становања.

- Израђени су **урбанистички планови за 13 подстандардних насеља** у 11 општина.

Резултат 6: Обезбеђена подршка предузећима која имају потенцијал за пружање могућности за запошљавање Рома са циљем отварања одрживих радних места

- У оквиру програма одрживог запошљавања Рома и Ромкиња изабрано је **18 предузећа/иницијатива који ће запослити минимум 65 појединаца (од чега 62 Рома/киња)**. Највећи део опреме је увелико испоручен предузећима, а додатна подршка им се обезбеђује и путем менторства. Осим изабраних, укупно 48 предузећа је завршило обуку за израду бизнис плана.

3.3.4. Програм стажирања за младе - припаднике националних мањина у државним институцијама у Републици Србији

Током 2014. године, тачније до краја априла 2014. реализован је програм шестомесечног стажирања за 12 припадника националних мањина који је започео у новембру 2013. године. Овај пројекат Канцеларија за људска и мањинска права спровела је уз подршку Амбасаде Велике Британије, Амбасаде Холандије, Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) и Шведске агенције за међународни развој (СИДА). Поред Канцеларије за људска и мањинска права изабрани стажисти били су ангажовани у још пет државних институција које су препознале квалитет и узеле учешће у реализацији овог пројекта, Координационо тело Владе РС за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, Министарство културе и информисања, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва као и Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом.

Канцеларија уз финансијску подршку амбасаде Велике Британије у Београду у периоду од 01. децембра 2014. године до 31. маја 2015. године спроводи пети циклус ове активности, са новом генерацијом стажиста. Прилику да се у току шестомесечног плаћеног стажирања ближе упознају са радом државних институција, што им отвара могућност да стечена знања и искуства пренесу у своје локалне заједнице и дају допринос сопственој националној заједници, али и да добију значајну подршку за даљи развој професионалног живота, у смислу квалификација и научених лекција, добило је 10 стажиста (5 Бошњака, 4 Албанца и 1 Ром).

Стажисти су, поред Канцеларије за људска и мањинска права која је носилац пројекта, бити ангажовани и у раду Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства здравља, Министарства културе и информисања, Службе Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва. Стажистима су током шестомесечног плаћеног Програма бити доступни различити семинари и обуке, школа српског језика за припаднике албанске националне мањине, као и организоване посете најважнијим државним институцијама, међународним организацијама и културно-историјским знаменитостима.

Поред овог Програма, Канцеларија за људска и мањинска права учествује у Програму стажирања у државној управи, који се реализује у оквиру пројекта “Техничке подршке

Канцеларији за људска и мањинска права за спровођење Стратегије за унапређивање положаја Рома у РС”, који имплементира Мисија ОЕБС-а у Србији, а финансира Шведска агенција за међународни развој и сарадњу (СИДА). На тај начин је додатних 4 ромских стажиста добило прилику да се у току шестомесечног плаћеног стажирања ближе упознају са радом државних институција.

Кроз Програм стажирања, који се спроводи од 2010. године, прошло је 49 стажиста, од чега 24 припадника албанске националне мањине, 16 бошњачке и 9 припадника ромске националне мањине, укључујући циклус који се спроводи у 2015. години.

Након завршеног програма стажирања, двоје стажиста је остало са ангажманом у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Канцеларији за сарадњу са цивилним друштвом.

3.3.5 Пројекат „Стварање толеранције и разумевања према ЛГБТ популацији у српском друштву“

Канцеларија је уз подршку Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва израдила предлог пројекта „Стварање толеранције и разумевања према ЛГБТ популацији у српском друштву“, који је финансиран из средстава Билатералног програма, закљученог новембра 2013. године потписивањем Споразума између Владе Републике Србије и Министарства спољних послова Краљевине Норвешке.

Специфични циљ пројекта је повећана толеранција и разумевање према ЛГБТ популацији у српском друштву.

Двогодишње пројектне активности су формулисане у складу са приоритетима и мерама садржаним у Стратегији превенције и заштите од дискриминације и пратећем Акционом плану, а на основу препоруке коју је Краљевина Норвешка упутила Србији у погледу ојачавања напора усмерених ка обезбеђивању ЛГБТ заједници уживања основних права на слободу изражавања, удруживања и мирног окупљања. У оквиру овог двогодишњег пројекта су предвиђене следеће активности, које треба да доведу до **повећаног знања и разумевања опште популације о ЛГБТ правима и о степену дискриминације са којом се они суочавају:**

- Национална медијска кампања осмишљена у циљу борбе против предрасуда на основу сексуалне оријентације и родног идентитета путем уклањања стереотипа и подизања свести, коју ће спроводити Канцеларија за људска и мањинска права; Кампање мањег обима које промоишу толеранцију и поштовање без обзира на сексуалну оријентацију и родни идентитет, прилагођене специфичним потребама локалне заједнице које ће спроводити организације цивилног друштва; Активности које воде омладинска удружења и Канцеларије за младе, посебно осмишљене да утичу на младе и промовишу толеранцију и поштовање без обзира на сексуалну оријентацију и родни идентитет; Обука за представнике медија, осмишљена у циљу подизања свести о дискриминацији којој су изложене ЛГБТ особе и сензибилизације медија према ЛГБТ особама, подизања знања о међународним антидискриминационим стандардима, релевантном законодавном и институционалном оквиру у Републици Србији и о стандардима етичког извештавања, укључујући и забрану говора мржње; Награђивање најбољих примера професионалног медијског извештавања које истражује

проблеме са којима се суочавају ЛГБТ особе (студијска посета).

У оквиру пројекта „Стварање толеранције и разумевања према ЛГБТ популацији у српском друштву“ је предвиђено спровођење обука и других релевантних активности које треба да омогуће обученост државних службеника и запослених у јавном сектору за спровођење антидискриминационог законодавства, одговарајуће поступање са ЛГБТ особама и сензибилисаност за ЛГБТ питања:

- Анализирање посебних случајева дискриминације ЛГБТ особа са којима се суочавају Повереник за заштиту равноправности, Заштитник грађана и Омбудсман АП Војводине у циљу уклањања њихових узрока и последица; Подизање знања полицијских службеника о правном и институционалном оквиру, предрасудама и говору мржње као и спровођење обука у циљу ефикасног поступања у случају злочина из мржње, посебно у вези са подршком жртвама и системским евидентирањем инцидената; Израда и спровођења програма обуке за запослене у судству и тужилаштву који ће омогућити одговарајућу заштиту и поступање са ЛГБТ особама у судском поступку; Припрема и спровођење напредног програма обуке за запослене у Центрима за социјални рад да би се оспособили да на одговарајући начин процењују потребе ЛГБТ особа и планирају услуге социјалне заштите; Дијалог са Министарством просвете, науке и технолошког развоја у циљу разговора о питањима везаним за промовисање толеранције према ЛГБТ особама у образовним институцијама и унапређење образовних садржаја тако да у потпуности поштују права ЛГБТ особа ускладу са мерама прописаним у Стратегији превенције и заштите од дискриминације.

Поводом припреме медијске стратегије и кампање у оквиру пројекта, Канцеларија за људска и мањинска права организовала је 09. маја у Палати Србија у Београду консултативни састанак са представницима организација које се баве унапређењем и заштитом права ЛГБТ особа. Састанци овог типа одржани су и у Шапцу и Крагујевцу.

Пројектни тим је формиран 10. марта 2015. године, након чега су формиран Управни и Саветодавни одбор пројекта. Саветодавни одбор пројекта чине представници: Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства омладине и спорта, Министарства културе и информисања, Министарства унутрашњих послова, Министарства правде, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, уз присуство представника Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Повереника за заштиту равноправности у улози посматрача.

Одржане су две седнице СО, као и осам билатералних састанак са члановима и посматрачима.

Спроведене су припреме за све активности које би требало да се реализују током прве године имплементације пројекта: финализовани су пројектни задаци за ангажовање агенције за спровођење националне медијске кампање, као и за ангажовање стручњака за спровођење обука. Процес јавних набавки траје у складу са процедурама.

Канцеларија је расписала два јавна конкурса, као део спровођења пројектних активности. Финансирано је 5 ЛГБТ организација цивилног друштва и 6 организација

цивилног друштва које раде са младима, у циљу спровођења кампања мањег обима у различитим јединицама локалних самоуправа, које ће допринети досезању пројектних циљева.

Успостављен је конструктиван дијалог са Министарством просвете, науке и технолошког развоја у циљу унапређења стања ЛГБТ особа у васпитно-образовним системима, са фокусом на уклањање дискриминаторног садржаја из уџбеника и наставних средстава.

IV. КОНФЕРЕНЦИЈЕ, СЕМИНАРИ, РАДНИ САСТАНЦИ, РАДИОНИЦЕ

4.1. Посета Експертске мисије Европске комисије

Експертска мисија Европске комисије посвећена области националних мањина посетила је Републику Србију у периоду од 23. до 27. марта 2015. године.

Канцеларија је организовала састанке експерата са релевантним државним органима, као и посету експерата, представника Европске комисије, Делгације ЕУ у Републици Србији и Канцеларије у Вршцу, Новом Саду, Суботици, Петровцу на Млави, Неготину, Бору, Димитровграду и Босилеграду, где су се састали са представницима покрајинских и локалних власти, националних савета националних мањина, савета за међунационалне односе, као и са невладиним организацијама.

Након посете експерти су израдили извештај који треба да послужи Европској комисији да сагледа напредак Србије у области националних мањина. Канцеларија је извештај проследила свим учесницима састанака са експертима у циљу добијања коментара и давала коментаре из своје надлежности на наведени извештај.

4.2. Састанци радне група за израду Акционог плана за остваривање права националних мањина

Канцеларија је у 2015. години учествовала у раду радне групе за израду Акционог плана за остваривање права националних мањина. Акциони план је израђен на основу Трећег мишљења Саветодавног комитета Оквирне конвенције за заштиту националних мањина за Србију. Канцеларија је давала коментаре на нацрт овог документа и учествовала на састанцима радне групе.

4.3. Посета Експертске мисије (ТАИЕХ)

Експертска мисија (ТАИЕХ) на челу са проф. др Рајнером Хофманом боравила је у Републици Србији од 27. до 29. маја 2015. године. Састанци су организовани у циљу израде свеобухватне анализе примене Закона о националним саветима националних мањина са фокусом на усаглашеност са међународним стандардима, секторским законима и имајући у виду одлуку Уставног суда којом су стављене ван снаге поједине одредбе овог закона. Поменута анализа биће полазна основа за измене и допуне Закона. Разговор са Канцеларијом за људска и мањинска права одржан је 28. маја.

4.4. УО пројекта „Промоција људских права и мањинске заштите у југоисточној Европи“

Током 2015. године одржано је више састанака управног одбора пројекта „Промоција људских права и мањинске заштите у југоисточној Европи“ чији је члан Канцеларија за људска и мањинска права, као и састанака са пројектним тимом Савета Европе. Циљ овог заједничког пројекта Европске уније и Савета Европе је побољшање приступа правима мањине на разним нивоима власти у југоисточној Европи на основу стандарда Савета Европе у овој области.

4.5. Радни састанци са представницима државних органа и националних савета

Канцеларија за људска и мањинска права и Министарство просвете, науке и технолошког развоја су 3. августа и 8. септембра 2015. године одржали састанке са представницима Координације националних савета националних мањина. Такође су одржани састанци са представницима Министарства културе и информисања 17. августа 2015. године, Министарства спољних послова 16. октобра 2015. године и националних савета националних мањина. Теме састанака су била питања из области у којима национални савети остварују своју надлежност.

4.6. Конференција поводом Светског дана Рома

Дана 8. априла у Великој сали Дома омладине Београд одржана је централна манифестација „Искорак у времену“ а поводом обележавања Светског дана Рома. Овом приликом по први пут уручене су награде „Златни точак“ за посебан допринос инклузији Рома у 10 категорија.

4.7. Конференција Савета Европе "Промоција људских права особа са инвалидитетом: амбиције, утицај изазови "

Директорка Канцеларије за људска и мањинска права Владе Републике Србије Сузана Пауновић учествовала је на конференцији Савета Европе "Промоција људских права особа са инвалидитетом: амбиције, утицај изазови ", која је организована 5 – 6. новембра у Даблину у сарадњи са Одељењем правде и равноправности Ирске.

Конференција је организована са циљем да се размотри утицај спровођења Акционог плана Савета Европе за промовисање права и пуно учешће особа са инвалидитетом у друштву: побољшање квалитета живота особа са инвалидитетом у Европи 2006-2015, на политику и законодавни развој у државама чланицама.

Препорука Комитета министара СЕ Рес(2006)5 државама чланицама за спровођење Акционог плана Савета Европе за промовисање права и пуно учешће особа са инвалидитетом у друштву: побољшање квалитета живота особа са инвалидитетом у Европи 2006-2015, садржи свеобухватан скуп мера за кретање кроз социјални развој и демографске промене и промовисање људских права особа са инвалидитетом. Убрзо након покретања Акционог плана Савета Европе за ОСИ, усвојена је Конвенција УН о

правима особа са инвалидитетом (13.12.2006). Конвенција УН и Акциони план Савета Европе имају заједничку основну идеју, а то је постизање пуног учешћа особа са инвалидитетом у друштву, кроз приступ заснован на људским правима. Промена парадигме са медицинског и рехабилитацијског модела у приступ заснован на људским правима најбоље описују основне принципе на којима се базира овај Акциони план, а то су: независност, слобода избора, пуно учешће и једнак приступ политичком и јавном животу особа са инвалидитетом.

Током процене имплементације Акционог плана у 2014. и 2015. години Савет Европе је констатовао напредак и мерљиве резултате постигнуте током десет година његове имплементације као што су промене у законодавству, пружању услуга, физичком окружења и ставовима. Међутим, евалуација је, такође, указала на постојеће изазове, као што су упорна дискриминација, као и неслагање у стандардима и пракси на националном нивоу у свих 47 земаља чланица.

На конференцији су представљене добре праксе које су идентификоване у оквиру имплементације Акционог плана, изазови са којима се суочавале земље током имплементације, како би могли да се планирају приоритети и механизми за акцију након 2015. године, који треба да буду усклађени са стандардима Савета Европе и другим међународним стандардима, нарочито УН Конвенцијом о правима особа са инвалидитетом. Посебна пажња посвећена је сарадњи и повезивању заинтересованих страна, укључујући владине званичнике, специјализованих агенција и институција, особа са инвалидитетом, цивилног друштва, регионалних и међународних организацијама, нарочито, УН.

4.8. Имплементациони састанак људске димензије

Имплементациони састанак људске димензије је најзначајнији годишњи састанак у оквиру људске димензије, који организује ОЕБС Канцеларија за демократске институције и људска права, који се ове године одржао у Варшави од 21. септембра до 2. октобра. Као један од највећих годишњих форума за људска права, Имплементациони састанак људске димензије представља одличну прилику да се изврши преглед реализације преузетих обавеза и размене гледишта о бројним питањима из области људских права. Ово је истовремено значајна прилика за разматрање изазова са којима се данас суочавају све земље чланице ОЕБС-а. Осим представника држава чланица, састанку су присуствовали и представници других најзначајнијих међународних организација, цивилног друштва, као и академске заједнице. Представници Канцеларије за људска и мањинска права присуствовали су панелима број 16, 17 и 18, који су се одржали 1. и 2. октобра 2015. године.

Панели 16 и 17 су као своју основну тему имали толеранцију и недискриминацију, укључујући и следеће теме: питања положаја Рома и Синта; Имплементацију ОЕБС Акционог плана о побољшању ситуације у којој се налазе Роми и Синти; права припадника националних мањина и превенцију агресивног национализма, расизма и шовинизма. Панел 18 је био финални радни део састанка људске димензије на којем се дискутовало о будућим активностима људске димензије.

4.9. Додела сертификата – свечано затварање Програма стажирања

Канцеларија за људска и мањинска права је 01. јуна у Културном центру у Новом Пазару организовала свечану доделу сертификата поводом завршетка петог циклуса „Програм стажирања за младе – припаднике мањина у државним институцијама у Србији“, који се пети пут успешно спровео уз финансијску подршку амбасаде Велике Британије у Београду, као и Шведске организације за међународни развој (СИДА) и Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) .

4.10. Посета радне групе УН за присилне нестанке

На званични позив Републике Србије, Радна група УН за присилне нестанке боравила је у радној посети Р. Србији у периоду од 19-26. јуна 2014. године.

У оквиру најављене посете чланови Радне групе састали су се са директорком Канцеларије за људска и мањинска права Сузаном Пауновић, у петак 20. јуна 2014. године у просторијама Палате Србија.

Радна група УН за присилне нестанке је једна од првих специјалних процедура у области људских права успостављених у УН. Основана је 1980. године од стране тадашње Комисије за људска права када јој је мандат продужаван на годину дана, од 1992 мандат се продужава сваке три године (последњи пут резолуцијом Савета за људска права усвојеном 2011. године).

4.11. УО пројекта – "Овде смо заједно-Европска подршка за инклузију Рома"

Током 2015.године, одржана су три Управна одбора пројекта „Овде смо заједно-Европска подршка за инклузију Рома“ у организацији Канцеларије за људска и мањинска права, а у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији. Састанци Управног одбора одржани су у фебруару, јуну и октобру 2015. године.

Током Управних одбора се даје преглед резултата пројекта, а посебно се представљају детаљи изабране области/компоненте пројекта која је „У фокусу“.

У истом периоду Канцеларија за људска и мањинска права, Мисија ОЕБС-а у Србији и Делегација Европске уније у Србији, организовали су следеће конференције/догађаје:

- Конференција о резултатима Мобилних тимова за инклузију Рома (март 2015.г.)
- Конференција о Географском информационом систему (мај 2015.г.)
- Церемонија доделе признања најбољим праксама у запошљавању Рома (јун 2015.г.)
- Представљање резултата у области пружања бесплатне правне помоћи Ромима (новембар 2015.г.)

Пројекат „Овде смо заједно-Европска подршка за инклузију Рома“ је трогодишња иницијатива коју спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији у координацији са Канцеларијом за људска и мањинска права, а уз финансијску подршку Европске уније.

Овим пројектом обезбеђује се подршка институцијама Републике Србије у побољшању положаја Рома у областима приступа основним правима, грађанском учешћу, тржишту

рада, образовању, здравству, социјалној заштити, адекватном становању и стварању одрживих радних места кроз техничку помоћ остваривању пројектног предлога за социјални развој Владе Републике Србије.

4.12 Конференције, обуке, семинари подржани кроз пројекат „Техничка подршка Канцеларији за људска и мањинска права у спровођењу Стратегије за унапређивање положаја Рома“

„Ромски језик са елементима националне културе“ - обуке будућих наставника ромског језика

Подржано учешће будућих наставника ромског језика кроз 2 тренинга за увођење изборног предмета "Ромски језик са елементима националне културе" у основним школама, који је понуђен као наставни предмет у школској години 2015/2016.

Обуке су организоване у јуну и децембру 2015. у сарадњи са Министарством образовања, науке и технолошки развоја, Филолошким факултетом Универзитета у Београду и Националним саветом ромске националне мањине.

Док је први циклус обуке за 25 будућих наставника био фокусиран на ромски језик, други тренинг у децембру 2015. је био посвећен и ромској историји, култури и идентитету, педагошком раду, припреми наставних планова и програма за 38 будућих наставника.

Јачање мрежа цивилног друштва

На основу планова активности за 2015, мреже цивилног друштва су подржане у спровођењу својих активности.

Женска ромска мрежа, подршка организовању неколико догађаја којима је обележен "Месец женског ромског активизма": марш поводом међународног Дана жена (8. март), "Доручак са поводом" у 8 градова, обележавање Међународног Дана Рома, који је одржан у Народној скупштини и реализован у сарадњи и партнерству са Одбором за људска и мањинска права и равноправност полова Народне скупштине и Националним саветом ромске националне мањине.

Подршка организовању годишње скупштине ЖРМ, одржане у мају 2015. године. Подршка организовању конференције "Стоп дискриминацији и насиљу над Ромкињама" поводом 16 дана активизма против родно заснованог насиља у децембру 2015. године.

Лига за Декаду Рома, подршка у организовању Годишње скупштине у марту 2015.

Асоцијација ромских координатора у Србији је уз подршку пројекта, организовала годишњу скупштину мреже 15. децембра 2015, а у циљу развијања платформе за локалне ромске координатора, акционих планова и главних препорука за будуће активности.

Партиципација ромске омладине

Подржана је обука стажиста на тему односа са јавношћу и вештина презентација коју је водио реномирани српски новинар и уредник Југослав Тошић. ОЕБС-ово одељење за медије је одржало презентацију о медијској писмености, на којој су учесници обавештени о ситуацији у медијима у држави, о слободи медија, правним оквирима, различитим типовима медија и професионалном новинарству.

Удружење Рома младих подржано у оквиру организовања округлог стола, односно Јавне дискусије на нацрту Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња.

Јачање учешће ромске омладине у планирању и спровођењу политике инклузије Рома. Мапирање, процена потреба и пружање обука, као и спровођење активности малих акција на локалном нивоу које је припремљене за реализацију у 2015. Обуке и активности, у циљу побољшања капацитета и укључивање младих Рома и представника локалне самоуправе Тендер Мисије ОЕБС у Србији за имплементационог партнера за спровођење процене потреба програма обуке је објављен, а Споразум са имплементационим партнером "Београдским фондом за политичку изузетност" (БФПЕ) је потписан крајем августа 2015.

У складу са капацитетима и потребама ромских невладиних организација на локалном нивоу дефинисане је пет области за обуку, као и потенцијалне активности малог обима-локалне акције.

Пет различитих тренинга, спроведено је за 4 региона, са по једним тренингом у сваком и са фокусом на младе ("мобилизација заједнице и активизма са фокусом на младе Роме"). Организоване је 20 регионалних тренинга за око 200 учесника из јужне, централне Србије, Војводине и Београда. Учесници, односно представници градова и општина, омладинских организације и ромских организација цивилног друштва похађали су обуке: Стратешко планирање и развој пројектних идеја, Писање предлога пројекта у пракси, Мобилизација и активизам у заједници са фокусом на младе Роме, Декада инклузије Рома - нови изазови - сарадња са доносиоцима одлука, Заступање и односи са јавношћу.

Од 12 спроведених малих акција, 4 локалне акције развијене током тренинга су успешно реализоване, са посебним фокусом на активности младих Рома, организација цивилног друштва и Канцеларијом за младе, кроз области: "Здравствена превенција" поводом Светског дана борбе против сиде у Старој Пазови; Толеранција, једнакост и људска права у Бору; Дискриминација и предрасуде - разумевање различитости са примерима добре праксе у Крушевцу и Људска права у Костолцу.

Активности су спроведене кроз округе столове и конференција, уличне акције и изложбе, уметничке радионице и филмске пројекције.

Урађен је нацрт Публикације са примерима добре праксе за инклузију Рома, сумирајући налазе Извештаја о процени и обука о инклузији Рома на локалном нивоу.

Обука кандидата са неопходним знањем и вештинама потребних за пријемни испит у **Центру за основну полицијску обуку**. Пројекат је у сарадњи са КЈМП подржао обуку за више од 280 потенцијалних кандидата за полицијску обуку у 6 градова у пролеће 2015. године. Додатна тродневна обука у Центру за основну полицијску обуку (ЦОПО)

са циљем обуке потенцијалних ромских кандидата са потребним знањем и вештина за полагање пријемног испита је организована у новембру 2015 године за 50 изабраних учесника, у сарадњи са Министарством унутрашњих послова, Центром за основну полицијску обуку, и Полицијском Асоцијацијом “Европски полицајци ромске националности”.